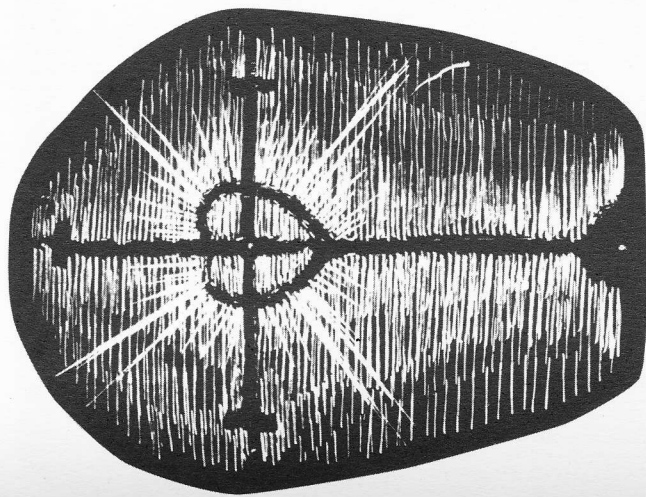

vylekat nemohl, i kdyby spustil
tali doma. Když padla hluboká
ylo vidět ani na krok. Pak začalo
e třásla a také dům vypadal, jako
vvaly oblohu nad lesem, který
evydržel, vyletěl jako vítr oknem
po něm nějakým bleskem
a četl si v knihách. Strašení
í noc byla řada na něm a čert
n by nás mohl vystrašit?“
ě po zlé čarodějnici, které před
nevěděli. Zapřáhl, nasedl na
mku. Jak se blížil, volal:

Egle, královna hadů

Kdysi dávno žili stařeček se stařenkou. Měli dvanáct synů a tři dcery. Nejmladší dali jméno Egle, to znamená Jedlička. Dívka byla totiž štíhlá a urostlá jako jedle.

Jednoho večera se šly všechny tři sestry vykoupat. Umýly se a ještě chvíli ve vodě vesele dováděly, stříkaly na sebe a smály se. Když konečně vylezly na břeh, aby se oblékly, uviděla Egle, že v rukávu její košilky leží stočený had. Nejstarší sestra hned vzala větev a chtěla ho zahnat. V tu chvíli had otočil hlavu na Egle a promluvil lidským hlasem:

„Dej mi, milá Egle, slovo, že si mě vezmeš za muže, a já sám vylezu.“

Egle se rozplakala. Jak by si mohla vzít hada za muže? Pak ale rozzlobeně řekla:

lně trhli: „To nemůže být nikdo
ptva zůstali naživu.“ Posedl je
et. Perun odplivl ohnivou slinu
etěl přímo stropem a střechou.
lí, a tak zůstal tesaří, který

„Nech moji košilku a vrať se, odkud jsi přišel!“

Ale had si vedl svou:

„Slib, že si mě vezmeš, a vylezu sám.“

Co měla Egle dělat, slíbila, že se stane hadovou ženou.

Za tři dny rodiče po ránu vyhlédli z okna, a co nevidí. K jejich dvoru se plazí

zástupy hadů. Polekali se, ale hadi zůstali před vraty, kroutí se, proplétají a syčí. Jen námluvčí se připlazili až do světnice, aby si promluvili s Egle a jejími rodiči.

Ti ze začátku nechtěli ke svatbě ani zanic svolit, ale co si počít s takovou spoustou havěti? Chtě nechtě museli svou nejmladší a nejmilejší dceru námluvčím dát. Když hadi dostali nevěstu, hned opustili dvůr. Dlouho rodina dceru oplakávala.

Egle se mezitím s celým doprovodem ubírala k moři. Tam na ni čekal pohledný mládenec. Řekl, že je ten had, který zalezl do rukávu její košile, že je král hadů a jmenuje se Žilvinas. Průvod se pak přesunul na nedaleký ostrov a odtud pod mořskou hladinu do nádherných paláců hadího krále. Tam se konala slavná svatba, která trvala celé tři týdny. Jedlo se, pilo, tancovalo. I Egle se rozveselila. V hadím paláci bylo všeho dostatek, takže nakonec úplně zapomněla na svůj domov.

Uběhlo devět let. Egle se narodili tři synové: Doubek, Topol a Javor a dcerka Osika, která byla ze všech nejmladší. Jednou nejstarší syn přiběhl a ptal se Egle:

„Kde, maminko, žijí tví rodiče? Pojdme je někdy navštívit!“

Tehdy si vzpomněla na rodiče, bratry a sestry. Přemýšlela, jak se asi mají, jsou-li zdraví nebo jestli vůbec žijí. A zachtělo se jí navštívit domov. „Tolik let jsem nebyla doma, u svých, velice se mi stýská,“ stěžovala si muži. Ten ji k rodičům pustit nechtěl, ale naoko souhlasil:

„Dobrá, pustím tě na návštěvu, ale nejprve musíš sepříst tuhle hedvábnou koudel,“ a ukázal na kolovrátek. Egle se hned pustila do práce, kolovrátek se točil ve dne v noci, předla několik dní, ale koudel neubývalo. Egle pochopila, že ji muž ošidil – koudel byla začarovaná. I vypravila se k jedné stařeně, která uměla věštit a čarovat.

„Matičko drahá, řekni mi, jak mám sepříst začarovanou koudel, kterou mi dal můj muž?“ vyptávala se Egle.

„Až budeš zatápět, hoď ji do ohně, jinak s prací nikdy neskončíš,“ poradila čarodějnice. Egle poděkovala a hned jak se vrátila domů, zatopila v peci, jako

že bude péct chleba. Jen co se oheň rozhořel, hodila do něj koudel. Ta se hned rozvinula a Egle uviděla, jak se nad ohněm samo stáčí jemné vlákno. Stačilo ho jen namotat na vřetánko.

Když s předemím skončila, šla znovu poprosit muže, aby jí alespoň na několik dní dovolil navštívit rodiče. Tentokrát manžel vytáhl zpod lavice železné střevice a řekl:

„Domů tě pustím. Nejdřív ale musíš prošlapat tyhle boty.“

Egle je obula a šla. Dřela boty o každý kámen, který jí přišel do cesty, ale železo bylo tvrdé, nebylo ho ani o coul. A tak se znovu vypravila k čarodějnici. A stařenka zase poradila:

„Dones boty ke kováři a popros ho, aby je nahřál ve výhni.“

Egle udělala, jak jí stařenka řekla. Boty se pěkně ožehly a za tři dny je měla Egle prochozené. Znovu běžela za hadím králem, aby ji pustil domů k rodičům.

„Dobrá,“ řekl. „Ale než se vydáš na cestu, musíš upéct bílý chléb, abys svým bratrům a jejich dětem alespoň něco přinesla.“ Sám však přikázal schovat všechno nádobí, aby žena nemohla chléb upéct. Egle si lámala hlavu, jak přinést vodu bez vědra, zadělat těsto bez díže, ale nic ji nenapadlo. Do třetice se vydala k čarodějnici a ta znovu poradila:

„Vezmi kvásek, který zbyl po mísení chleba, a pomaz jím síto, pak tím sítem naber vodu a máš na chleba zaděláno.“

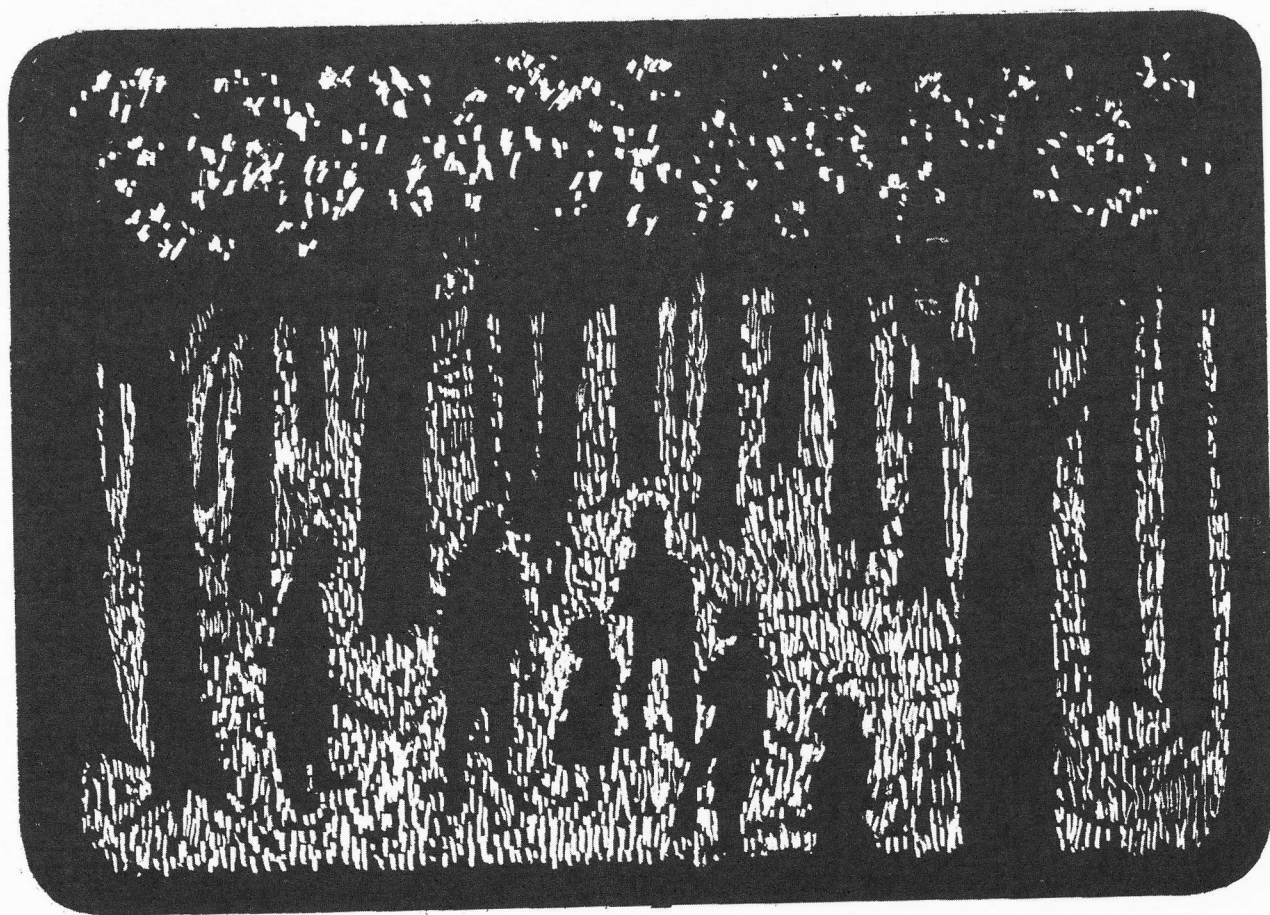
Egle poslechla. Pomazala kváskem síto, přinesla vodu a upekla voňavý chléb. Pak se rozloučila s mužem a společně s dětmi se vydala do rodné vsi. Hadí král je vyprovodil až na mořský břeh a přikázal, aby se u rodičů nezdrželi déle než devět dní.

„Na zpáteční cestě ať tě nikdo ze vsi nedoprovází, jdi sama jen s dětmi. Až přijdeš na břeh, zavolej:

*Žilvinasi, můj milý,
bílá pěna, jsi-li živý,
jsi-li mrtev,
ať jak krev se moře zpění.*

„Když uvidíš, že vlny nesou bílou pěnu, znamená to, že jsem ještě naživu, když ale uvidíš pěnu rudou, je se mnou konec. A vy, děti, nesmíte nikomu prozradit, jak mě má maminka přivolat,“ řekl hadí král a pak už se se všemi rozloučil.

Když Egle přišla na rodný statek, měli všichni nevýslovnou radost. Celá rodina, příbuzní i sousedé se seběhli, aby se s ní přivítali. Jeden přes druhého se vyptával, jak se jí žije mezi hady, je-li to u nich hezké nebo veselé, a nemohli

se vynadivit, co všechno vyprávěla. Každý ji zval na návštěvu, hostil, mile hovořili, a tak devět dní uběhlo jako voda.

Mezitím její bratři, sestry i rodiče přemýšleli, jak to zařídit, aby se už nemusela k hadímu králi vracet. Nakonec se domluvili, že vymámí z dětí, jak má Egle svého muže přivolat. Potom že půjdou k moři a zabijí ho.

Jako prvního vylákali do lesa nejstaršího Doubka. Obstoupili ho a začali se vyptávat. Když dělal, že nic neví, začali ho bít, ale ani to nepomohlo. Doubek nic neprozradil. Pustili ho tedy domů a pohrozili mu, aby matce nic neříkal. Druhý den odvedli Topola, pak Javůrka, ale ani z nich nedostali ani slovo. Nakonec odvedli do lesa nejmladší Osiku. Ani ona zpočátku nechtěla nic prozradit, ale když uviděla, jak vytahují zpod kabátů hole, polekala se a tajemství vybreptala.

Všech dvanáct bratrů hned popadlo kosa a vydali se k moři. Postavili se na břeh a zavolali:

*Žilvinasi, můj milý,
bílá pěna, jsi-li živý,
jsi-li mrtev,
ať jak krev se moře zpění.*

Jen co se hadí král vynořil, muži se na něj vrhli a na kousky ho rozsekali. Potom se vrátili domů.

Když uběhlo devět dní, rozloučila se Egle s celou rodinou, odešla na mořský břeh a volala svého muže:

*Žilvinasi, můj milý,
bílá pěna, jsi-li živý,
jsi-li mrtev,
ať jak krev se moře zpění.*

Moře zavířilo, vzedmulo se až od samého dna a Egle s hrůzou uviděla, jak k ní vlny nesou krvavou pěnu. Z hlubiny uslyšela hlas svého muže:

„Tvých dvanáct bratrů mě zabilo, kosami na kusy mě rozsekali. To naše nejmilejší dcerka Osika jim prozradila, jak mě mají přivolat.“

Egle žalostně zanaříkala. Pak se obrátila na Osiku a pravila:

*Proměň se v osiku,
stejně jako ona se budeš třást ve dne v noci,
jen déšť ti bude omývat tvář
a vítr česat vlasy.*

A synům řekla:

*Doubku, Topole, Javůrku,
jste jako tři silné stromy
a jako ony budete dál růst.
Já, vaše matička,
mezi vámi coby jedlička.*

Jak pravila, tak se i stalo. I dnes jsou dub, topol a javor naše nejsilnější stromy, ale osika se při sebemenším větru začne třást – za to, že se roztrásla před svými strýci a zradila vlastního otce a matku.